

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Tredje behandling af lovforslag nr. L 256: Forslag til lov om ændring af retsafgiftsloven. (Forhøjelse af tinglysningsafgiften).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 6/5 97. Første behandling 13/5 97.
Betænkning 22/5 97. Anden behandling 28/5 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 54 stemmer (S, SF, RV og EL) mod 52 (V, KF, FP, CD og DF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Tredje behandling af lovforslag nr. L 179: Forslag til lov om gennemførelse af Europol-konventionen.

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 27/2 97. Første behandling 18/3 97.
Betænkning 20/5 97. Anden behandling 22/5 97.
Tillægsbetænkning 26/5 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Keld Albrechtsen (EL):**

Et flertal i Folketinget har hidtil været indstillet på, på trods af at det savner enhver saglig begrundelse, at haste denne her lov igennem.

Der er ikke noget, der taler for, at man foretager en sådan hastebehandling. Der er ikke noget, der taler for, at man skal vedtage tilslutningen til Europol, til trods for det i behandlingen i Retsudvalget står klart, at der eksisterer talrige, nærmest utallige, ubesvarede spørgsmål.

Det største af problemerne ved loven umiddelbart er naturligvis, at det er kommet frem, at der vil være tale om et grundlovsbrud. I hvert fald er der rejst en sådan tvivl om forholdet til grundloven, at det vil være helt uanstændigt, hvis et flertal her i Folketinget om lidt beslutter at se bort fra den tvivl, der er rejst, og så bare tromler sagen igennem.

Der verserer i øjeblikket en retssag ved domstolene om forholdet mellem Maastricht-Traktaten og grundloven. Den retssag burde give flertallet i Folketinget stof til eftertanke.

Den lemfældige måde, man har behandlet grundlovsspørgsmålet på hidtil, kan jo komme til at hævne sig i kommende sager. I dag fremgår det af B.T., at den daværende formand for Folketingets Europaudvalg, der dengang hed Markedsudvalget, nu erkender, at man i hvert fald i et tilfælde har overtrådt grundlovens § 20, nemlig i forbindelse med et direktiv, der helt klart ikke var noget traktatmæssigt grundlag for at vedtage.

Nu er man så på vej til at begå endnu et grundlovsbrud. Det kom i går frem, at en af de mest fremtrædende juridiske eksperter her i Danmark på området, nemlig den københavnske juraprofessor Hjalte Rasmussen, har lavet en 24-siders-rapport, hvoraf det fremgår, at der er meget betydelig tvivl for at sige det mildt omkring det notat, som justitsministeren har bedt Justitsministeriets Lovkontor om at udarbejde, og som har bekræftet flertallets opfattelse, nemlig at der ikke skulle være tale om et grundlovsbrud. Men nu siger en af de fremmeste juridiske eksperter her i landet, at det modsatte er snarere tilfældet.

Hans konklusion er, at man bør være forsigtig i denne sag, at alt tyder på, at der her er tale om en suverænitetssag, og at alt tyder på, at man ikke vil kunne vedtage den her lov, uden at man enten har fem sjettedeles flertal her i Folke-

tings salen – og det kan man ikke præstere, for der er mere end en sjettedel her i Folketinget, som er imod loven – eller også skal sagen til folkeafstemning, og det er det, man nu forsøger at undgå ved at bryde grundloven.

På den baggrund vil jeg endnu en gang appellere til – vi prøvede det i går i forhold til Socialdemokratiets politiske ordfører, hr. Torben Lund, under afslutningsdebatten, og hr. Torben Lund erkendte i går, at der kan være forskellige fortolkninger af grundlovsspørgsmålet – flertallet om dog nu at sætte sig ned og tænke sig om endnu en gang og så få analyseret de betænkeligheder og indvendinger igennem, som professor Hjalte Rasmussen har fremlagt.

Det er ikke Enhedslisten, der har fundet på, at der her er et grundlovsproblem. Det er de fremmeste juridiske eksperter, der siger, at her er et grundlovsproblem. Det burde man ærlig talt lytte til, og man har jo stadig væk chancen, ikke mindst i betragtning af at Europolkonventionen jo ikke er ratificeret i de andre lande, og der er ingen, der vil kunne bebrejde det danske parlament, at man bruger lige så lang tid her, som man har tænkt sig at gøre i de andre parlamenter. Det er jo Danmark, som hastebehandler denne sag, og der vil ikke lyde nogen bebrejdelser til den danske regering, hvis man her i Danmark siger: Vi vil have tid til at behandle den her sag ordentligt.

De oplysninger, som professor Hjalte Rasmussen har fremlagt, og som Retsudvalget ikke har behandlet – som Retsudvalget ikke har behandlet – er et så væsentligt nyt element i sagen, at jeg på dette tidspunkt i behandlingen vil foreslå, at forhandlingen afbrydes, og at forslaget sendes tilbage til Folketingets Retsudvalg, med henblik på at man kan få gennemgået det problem, som professor Hjalte Rasmussen har rejst. Hvis man så bagefter vil tage konsekvensen af sit hidtidige synspunkt, er flertallet her i Folketinget i det mindste fuldstændig på det rene med, hvad det er, de foretager sig. Og således står det fuldstændig klart, at flertallet fik at vide, hvad der forelå med hensyn til grundlovsproblemet, da de vedtog det, de gjorde.

Men jeg vil altså anmode formanden om, at vi får sendt forslaget tilbage til behandling i Retsudvalget.

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu af hr. Keld Albrechtsen stillet forslag om at standse lovforslagets behandling og henviser det til fornyet udvalgsbehandling. Jeg skal

åbne for en debat på korte bemærkninger om dette forslag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal meddele, at Dansk Folkeparti i meget, meget høj grad støtter det forslag, der er kommet om at sende lovforslaget om ratifikation af Europolkonventionen tilbage til Retsudvalget.

Der er ingen tvivl om, at med de oplysninger, der her i de seneste dage er kommet frem i medierne i forbindelse med juraprofessor Hjalte Rasmussens vurdering af grundlovsproblematikken, må flertallet herinde være kommet i så stor og så berettiget tvivl om grundlovsproblematikken, at det må belyses til bunds.

Og jeg vil godt understrege, at Dansk Folkeparti finder, at hvert enkelt folketingsmedlem i denne sag bør stemme ud fra sin overbevisning om, hvorvidt det er rimeligt, at man nu er i gang med at vedtage – hvis ikke vi sender det tilbage til udvalgsbehandling – en Europolkonvention, der er skabt berettiget tvivl om er forenelig med den danske grundlov.

Så vi føler, der er behov for, at vi får det her undersøgt til bunds. Og vi kan ikke se, der skulle være et eneste argument, som taler imod, at man får det undersøgt til bunds. Derfor støtter vi meget, at man sender dette spørgsmål, denne ratifikation af Europolkonventionen, tilbage til udvalget og så genoptager behandlingen på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Dette er selvfølgelig et meget afgørende spørgsmål, og det må være op til folketingsmedlemmerne at tage stilling til det.

Jeg ser med sindsro hen til en afstemning om det om et øjeblik. Jeg selv ville nu anbefale, at vi undlader at sende det tilbage til Retsudvalget.

Mange af os, i hvert fald jeg selv, har nogen tid haft kendskab til dette responsum fra Hjalte Rasmussen. Flere af os har også over for pressen i de sidste dage tilkendegivet vores vurdering af det. Det kan jo selvfølgelig ikke blive en juridisk vurdering på niveau med professorens, dr.jur.ens, men det bliver jo i sidste instans os her i Folketingssalen, der skal stemme om det, ikke professoren.

Og jeg vil sige, at jeg kan godt se nogle af hans argumenter, men de rækker meget vidt, for han er jo også inde på, at vi faktisk bør tage hele vores ordning med Den Europæiske Menneske-

rettighedskommission og -domstol op til fornyet overvejelse. Vi har jo domme fra den domstol, som har retskraft i Danmark, og som gør, at man skal rette sig efter dens udsagn. Og vi har aldrig brugt grundlovens § 20 de mange år, vi har været tilsluttet det system. Noget af det stammer også fra før 1953-grundloven, og det har vi aldrig brugt på denne måde. Vi har aldrig taget stilling i den henseende.

Så i sidste instans bliver det en politisk afgørelse her i Folketingssalen. Om det så kan blive genstand for en domstolsprøvelse bagefter, er da helt o.k. Det er jo det, vi har grundlovens § 3 til. Det imødeser jeg med største sindsro, så min anbefaling vil altså være, hvis det kommer til en afstemning her, at vi afviser forslaget om at sende det tilbage til fornyet udvalgsbehandling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Else Marie Mortensen og derefter hr. Tom Behnke.

(Kort bemærkning).

Else Marie Mortensen (S):

Ligeegyldigt hvilket spørgsmål vi skal behandle her i Folketingssalen, der drejer sig om vores samarbejde med EU eller vores EU-medlemskab, så tror jeg, at Enhedslistens repræsentanter i dette Folketing vil benytte enhver lejlighed overhovedet til at forhale sagsbehandlingen.

Jeg tror, det afspejler en mere fundamental uenighed om selve EU, end det afspejler en holdning til selve substansen.

Og fra socialdemokratisk side føler vi, at sagen er fuldt belyst og besvaret i Retsudvalget, og vi afviser at medvirke til at sende den tilbage til udvalget.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Tom Behnke og bagefter hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Bjørn Elmquists udtalelser her fra talerstolen var ganske interessante: Der er måske tale om, at man tilsidesætter grundloven, men det betyder ikke noget, så længe et flertal i Folketinget vedtager, at vi bare skal tilsidesætte grundloven. Og så er hr. Elmquist indstillet på, at vi gør det.

Der er rejst berettiget tvivl om, hvorvidt grundloven bliver overtrådt, og derfor er det vigtigt, at det bliver præciseret. Flertallet, der

sidder herinde og blot stemmer efter, hvordan partilederne stemmer og siger, de skal stemme, skal ikke bagefter komme og sige, at de ikke vidste, hvad det var, de stemte for og imod.

Derfor er det rimeligt, vi stopper behandlingen her og får den tilbage i udvalget og laver en grundig undersøgelse, således at alle folketingsmedlemmer, der stemmer, ved, hvad det er, de stemmer om, og ikke bagefter kan komme og undskylde sig med, at det vidste de ikke.

Men hr. Bjørn Elmquist er altså klar til at overtræde grundloven, når blot der er et flertal i Folketinget, der er med ham.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Keld Albrechtsen og derefter hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt sige, jeg blev ganske rystet over at høre hr. Bjørn Elmquists udtalelse. Hr. Bjørn Elmquist sagde, at han kan godt se, at der er nogle af vores argumenter, der må tages alvorligt. Hr. Bjørn Elmquist erkendte altså, ligesom hr. Torben Lund faktisk gjorde i går, at der er forskellige tolkninger af det her.

Hr. Bjørn Elmquist sagde yderligere, at af hensyn til konsekvenserne, nemlig at det kan vise sig, at man også i andre tilfælde på lignende måde har overtrådt grundloven, ja, så blev man nu nødt til at fortsætte. Men det kan da ikke være et argument, at fordi man måske tidligere har begået den samme type grundlovsbrud, så bliver man nødt til at fortsætte.

Jeg håber, hr. Bjørn Elmquist selv vil kunne se, hvis man tænker det igennem, at det dog er den mest uholdbare af alle argumentationer, vi har hørt indtil nu. Derfor vil jeg meget stærkt appellere til hr. Bjørn Elmquist om at ændre sin opfattelse og støtte, at vi får mulighed for at få Justitsministeriet til at lave en skriftlig redegørelse netop om de argumenter, som hr. Bjørn Elmquist selv erkender at man må tage alvorligt.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Frank Dahlgaard og derefter hr. Steen Gade.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Professor Hjalte Rasmussen er jo ikke nogen hvem som helst. Han er ikke nogen venstreforvirret politiker. Han er professor i jura og ekspert i international ret og EU-ret.

Han har rejst spørgsmålet, om det her er grundlovsmedholdeligt eller ikke, og hans foreløbige konklusion er, at dette lovforslag, L 179, om Europol skal behandles efter grundlovens § 20. Det vil sige, at der skal være mindst 150 medlemmer, der aktivt stemmer for det. Og når der bliver rejst tvivl fra sådan en side, synes jeg altså, man skal lytte efter.

Jeg støtter forslaget om, at det kommer tilbage i Retsudvalget.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Steen Gade og derefter hr. Bjørn Elmquist.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Som det er Folketinget bekendt, har SF advaret mod at haste denne her sag igennem.

Vi er uenige i forslaget, og vi mener, at den bliver hastet igennem, og at der ingen grund er til at haste den igennem. Og de betragtninger, som vi har beskrevet i vores betænkningsbidrag, hvor vi siger, der er problemer i forhold til grundloven, som ikke er færdigbelyst, er lige præcis de samme problemer, som Hjalte Rasmussen giver udtryk for. Vi skrev det godt nok, før det blev præciseret af Hjalte Rasmussen, men det gør det jo ikke ringere.

Med den begrundelse vil SF støtte, at sagen går tilbage til udvalget, og vi vil komme med en opfordring til det flertal, der går ind for forslaget, om at benytte det udvalgs møde til at sige, at den sag kan godt tages af dagsordenen, for den behøver vi ikke at køre igennem inden sommerferien. Der er tid nok. Vi kan i den nye samling starte på et bedre grundlag, når sagerne er grundigt belyst.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Hr. Albrechtsen forestiller sig, at vi i Retsudvalget skulle få en udtalelse fra Justitsministeriet. Jeg gad vide, om hr. Albrechtsen ville slå sig til tåls med Justitsministeriets vurdering. Er det sådan, at hr. Albrechtsen vil være villig til at lade Justitsministeriets bedømmelse af professor Hjalte Rasmussens argumenter være af betydning for hr. Albrechtsens opfattelse? Det kunne være interessant at få en tilkendegivelse af.

Lad mig lige forklare for at være helt på det rene med hensyn til det, jeg sagde, da jeg før henviste til Den Europæiske Menneskerettighedskommission og -domstol. Det er jo ikke EU-instanser, det er instanser under Europa-

rådet. Og det, man gør dér, er, at man kommer med en endelig dom, efter at alle de nationale retsmidler i Danmark er udtømt, efter at man har været igennem hele domstolssystemet.

Det, vi taler om i EU-sammenhæng med EF-Domstolen med de såkaldt præjudicielle afgørelser, betyder, at en dansk borger for at få en sådan kendelse skal henvende sig til danske domstole, og det er så de danske domstole, der retter henvendelse til EF-Domstolen og får en afgørelse af en særlig EU-fortolkning af en særlig regel. Derefter er det den danske domstol, der lægger en sådan afgørelse til grund.

Der er altså ikke tale om afgørelser, som en dansk borger kan opnå ved at rette henvendelse til EF-Domstolen, og som man kan gå til kongens foged med for at få gennemtvunget.

Så det er juristeri og meget interessante juridiske spørgsmål. Det var derfor, jeg sagde, at professor Hjalte Rasmussens responsum er interessant, men det er ikke så meget ud fra en overvejelse her i Folketingssalen, men det er ud fra en juridisk vinkel.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Torben Lund og derefter Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Når jeg tager ordet, så er det, fordi hr. Keld Albrechtsen nu to gange her under debatten skulle tage mig til indtægt for at være i tvivl om, hvorvidt der var grundlovsstridighed eller ikke grundlovsstridighed i denne her sag. Og det er simpelt hen lodret forkert.

Det, vi diskuterer i går, var, at der var en juraprofessor, der hedder Hjalte Rasmussen, som var interviewet i Information. Og hvis ellers Informations gengivelse er korrekt, så har Hjalte Rasmussen det synspunkt, at der kan være tvivl, om Europol er grundlovsstridig.

Men jeg gav samtidig udtryk for, at jeg er 100 pct. enig i Justitsministeriets vurdering af, at der her naturligvis er tale om grundlovsmedholdelighed og ikke grundlovsstridighed.

Så jeg vil gerne være fri for at blive taget til indtægt for hr. Keld Albrechtsens synspunkt på den her sag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Kristian Thulesen Dahl og derefter hr. Brian Mikkelsen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil tillade mig at sige, jeg synes, det er rystende at høre formanden for Retsudvalget, hr. Bjørn Elmquist.

Det, han reelt siger, er, at det er ligeegyldigt med juraen; vi stemmer bare. Vi stemmer bare for. De indvendinger, der kommer, kan være interessante, de kan såmænd også være rigtige, men vi er ligeglade. Vi stemmer bare for.

Og må jeg så spørge, efter at jeg har hørt fru Else Marie Mortensen, som forsøger at gøre det her til et helt traditionelt EU-opgør med EU-modstandere på den ene side og EU-tilhængerne på den anden, hvor vi vil gøre alt, hvad vi kan for at forhale – det er åbenbart det, fru Else Marie Mortensen har fået ud af vores indvendinger: Kan fru Else Marie Mortensen sige det samme om Hjalte Rasmussen, juraprofessoren? Er han sådan en helt normal EU-modstander, som til hver en tid vil gøre, hvad han kan for at få forhalet yderligere EU-integration? Er det den socialdemokratiske opfattelse?

Jeg håber det ikke, men jeg vil håbe, at hvert enkelt socialdemokratisk folketingsmedlem vil tænke selv og træffe sit eget valg i spørgsmålet, om det skal tilbage til udvalget, i stedet for alene at høre på Socialdemokratiets ordfører under denne behandling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg vil gøre opmærksom på, at det er procedure-spørgsmålet, vi diskuterer, og det er ikke sagen, vi er ved. Vi vender tilbage til sagen på et tidspunkt, når vi har haft denne her afstemning om proceduren, og jeg beder om, at man holder sig til proceduren.

Hr. Brian Mikkelsen.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg vil godt præcisere den konservative folketingsgruppes holdning til proceduren i denne her sag.

Vi har ikke nogen grund til at kræve denne sag tilbage i udvalget. Vi mener, den er blevet behandlet på en fornuftig måde, og vi holder os til, at der ikke er behov for, at den kommer tilbage i udvalget.

Det er holdningen fra den konservative folketingsgruppe.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Keld Albrechtsen – proceduren!

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Bjørn Elmquist spørger, om det vil være af betydning for Enhedslisten, hvis der kommer et notat fra Justitsministeriet, der svarer på de punkter, som Hjalte Rasmussen har gennemgået i sit 24-siders-notat.

Jamen selvfølgelig vil det være af betydning for Enhedslistens bedømmelse af sagen, hvis man fra Justitsministeriets side var i stand til konkret at gendrive de argumenter og den bevisførelse, som Hjalte Rasmussen har fremlagt.

Jeg tvivler meget stærkt på, at Justitsministeriets Lovkontor ville være i stand til at gendrive disse ting, men man har jo ikke forsøgt. Man har ikke forholdt sig til grundlovsproblemet reelt, og det er det, vi ønsker, for at denne sag kunne få en saglig afgørelse.

Og selvfølgelig ville konkret, saglig argumentation fra Justitsministeriets side også gøre indtryk på Enhedslisten. Det er faktisk derfor, vi ønsker at få sagen sendt tilbage til behandling i udvalget.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Da det nok fra flere medlemmers side vil være afgørende for deres stillingtagen at høre, hvad Justitsministeriet mener om den ikke offentliggjorte artikel, som professor dr.jur. Hjalte Rasmussen har skrevet, og høre, hvordan vores, Justitsministeriets, forhold til den er, og hvordan vi ser på den, vil jeg her, inden vi går til procedureafstemning, godt knytte nogle kommentarer til debatten om det pågældende juridiske responsum lavet af dr.jur. Hjalte Rasmussen.

Jeg modtog i går den ikke offentliggjorte artikel og har haft lejlighed til at kigge den igennem, men det vil føre for vidt at gå samtlige 24 sider igennem her ved tredjebehandlingen, men jeg vil godt knytte nogle kommentarer til artiklens konklusioner.

De er jo, om jeg så må sige, noget mere nuancerede, når man ser professor Hjalte Rasmussens responsum, end man har kunnet få indtryk af, hvis man alene henholder sig til dagspressen og til de oplysninger, som er fremført af ikke mindst hr. Keld Albrechtsen her ved tredjebehandlingen.

I artiklens konklusioner anføres det, at det ifølge det, som Hjalte Rasmussen kalder den snævre fortolkning af § 20, formentlig er mest tilrådeligt at antage, at man ikke kan ratificere artikel 177-lignende regler om præjudiciel forelæggelse for EF-Domstolen som dem, der findes i Europolkonventionen eller protokollen, uden at benytte den procedure, der er foreskrevet af grundlovens § 20. Hjalte Rasmussen anfører dog samtidig, at dette resultat er behæftet med en ikke ubetydelig usikkerhed.

Det er da bestemt noget mere nuanceret end det, vi har hørt her ved tredjebehandlingen. Hjalte Rasmussen lancerer samtidig, hvad han kalder en moderne teori om § 20. Lægges denne teori til grund, er det efter Hjalte Rasmussens opfattelse ret klart, at protokollen er omfattet af § 20, men det forudsætter altså, at man til grund lægger den af Hjalte Rasmussen fortolkede moderne teori om § 20.

Den fortolkning af § 20, som Justitsministeriet har anlagt i forbindelse med Europolkonventionen, er baseret på bestemmelsens forarbejder og den forfatningsretlige litteratur og den hidtidige forståelse af den forfatningsretlige praksis. Disse retskilder fører til, at der kun er tale om en § 20-situation, såfremt den dom, der afsiges af den pågældende internationale domstol, umiddelbart fastlægger parternes retsstilling og dommen derfor har samme status i det danske retssystem som en dom afsagt af danske domstole.

Noget sådant er der jo ikke tale om her. Protokollen går ud på, at EF-Domstolen tillægges kompetence til at fortolke Europolkonventionen, dvs. at fortolke de folkeretlige regler.

EF-Domstolen afgør ikke den danske retssag. Det gør de danske domstole. Det er f.eks. de danske domstole, der skal vurdere sagens beviser, og det er de danske domstole, der fortolker de danske regler, der har betydning for sagen. Det er også de danske domstole, der afsiger den endelige dom over for sagens parter.

Det, jeg har nævnt her for at komme med Justitsministeriets opfattelse, er, at den præjudicielle forelæggelsesordning ikke er omfattet af grundlovens § 20.

Jeg har noteret mig den moderne opfattelse af grundlovens § 20, som Hjalte Rasmussen slår til lyd for. Den opfattelse vil i sin konsekvens indebære en væsentlig ændring af den hidtidige forståelse af § 20, en væsentlig beskæring af et almindeligt folketingsflertals kompetence til at beslutte, hvilke internationale samarbejdsformer Danmark skal deltage i.

I det retskildemateriale, der foreligger, er der efter min opfattelse ikke holdepunkter for Hjalte Rasmussens teori.

Sammenfattende er det derfor fortsat regeringens opfattelse, at protokollen til Europolkonventionen ikke er omfattet af grundlovens § 20, og at loven derfor kan vedtages med almindeligt flertal her i dag i Folketinget.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Peter Duetoft og derefter hr. Tom Behnke.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hr. Keld Albrechtsens slutbemærkning undrede mig. Han sagde, at hvis der kom gode argumenter, så ville han gerne tage sin stillingtagen op til nyvurdering. Det ville da være første gang i dette Folketings historie, at hr. Keld Albrechtsen tog en EU-sag op til nyvurdering på grund af et argument.

Men igen: Jeg synes, at der er én påstand, der har kørt i denne procedurediskussion, som er ubehagelig. Det er den med at jage igennem. Selv hr. Steen Gade, som jeg sætter stor pris på, brugte det argument. Det er jo noget vrøvl.

Der har været debat om Europol i ganske lang tid. Lovforslaget er fremsat for tre måneder siden. At komme og påstå, at det er lovjask, når man har haft en offentlig diskussion og man derefter har haft tre måneder i Folketinget til at diskutere selve denne ratifikation, må jeg sige er grove løjer.

Jeg opfatter denne her debat som en mytedannelsesdebat, der skal danne grundlag for senere at kunne sige i den offentlige debat, at Folketinget ikke tager tingene alvorligt, for dermed at forsøge at skabe en folkelig stemning imod EU. Det er det eneste, det handler om, og derfor kan man selvfølgelig ikke støtte at få tingene tilbage til udvalget.

Til hr. Steen Gade vil jeg sige, at jeg undrer mig over, at hr. Steen Gade i sit betækningsbidrag netop har skrevet om de problemer, som Hjalte Rasmussen har rejst. Så må de jo være diskuteret, og så kan man jo ikke komme nu i dag og sige, at det er nyt. Jeg må sige til hr. Steen Gade, at det hænger ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

I forhold til proceduren om, hvorvidt forslaget skal tilbage til udvalget, synes jeg, det var ganske interessant at høre justitsministeren sige, at

det ville føre for vidt her under tredjebehandlingen at gennemgå alle siderne i dette 24 siders notat eller indlæg, som endnu ikke er offentliggjort, altså det er ikke tilgængeligt for andre end dem, til hvem det er sivet. Det vil sige, at Folketingets medlemmer i almindelighed ikke har set det og ikke har kendskab til det. Det er jo i sig selv et meget, meget stærkt argument for, at vi må have forslaget tilbage til udvalget, så alle får kendskab til, hvad det er, der ligger.

I øvrigt undrer det mig, at Folketingets Retsudvalgs formand, hr. Bjørn Elmquist, allerede her på forhånd er sikker på, hvad Justitsministeriets svar vil være. Betyder det, at hr. Bjørn Elmquist regner med, at det er bestilt arbejde, og at Justitsministeriet bare gør, som man forventer at det skal gøre?

Vi har i Fremskridtspartiet stor tillid til, at Justitsministeriet laver et reelt og objektivt stykke arbejde, og vi vil ikke på forhånd vide, hvad deres resultat bliver.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Justitsministeren sagde, at Hjalte Rasmussens konklusioner hviler på en moderne fortolkning af grundlovens § 20. Ministerens konklusioner hviler åbenbart på en gammeldags fortolkning.

Det, vi beder om, er at få afklaret den modsætning, at få afklaret det spørgsmål, som er rejst gennem et notat fra Justitsministeriet.

Så siger hr. Duetoft, at det vil vi ikke tage hensyn til. Jeg stod lige for lidt siden og sagde, at hvis man vil sende det her tilbage til udvalget, hvis vi kan få et notat fra Justitsministeriet, der dokumenterer, at den her sag er i orden, et notat, der tilbageviser den tvivl, som Hjalte Rasmussen har rejst, og som er meget velbegrunnet i hans notat, vil Enhedslisten da naturligvis acceptere, at man så skrider til en afstemning om Europolloven.

Vi vil stemme imod, fordi vi er imod den på en lang række andre områder, som jeg ikke må gennemgå her – det tillader proceduren ikke – men der skal da ikke herske tvivl om, at Enhedslisten ønsker denne udvalgsbehandling af saglige grunde, ganske enkelt fordi denne sag ikke er ordentligt belyst.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil godt anerkende justitsministerens udtalelse om, at Hjalte Rasmussens konklusioner ikke er åbenbare; de er åbne for fortolkning, og

Hjalte Rasmussen giver også udtryk for, at han mener, at både tilhængerne og modstanderne har været for skråsikre i deres sag.

Det viser jo bare den nuancerede måde at fremstille det på, som Hjalte Rasmussen gør, og det er jo en af grundene til, at der er behov for, at det her vender i Retsudvalget en gang til til en ny vurdering.

Når justitsministeren taler om, at nu får vi sådan en ny vurdering af grundlovsproblematikken i Hjalte Rasmussens notat, er det jo også værd at bemærke, at det faktisk først er nu, vi har fået domstolene på banen i Danmark omkring grundlovsproblematikken. Det er faktisk først nu, vi får en fortolkning fra domstolene i forbindelse med den verserende grundlovs-sag ved Østre Landsret om det her spørgsmål.

Det, jeg gerne afslutningsvis ville spørge justitsministeren om i proceduredebatten, er, om justitsministeren kan oplyse Folketingets medlemmer, om dette er en hastesag, om der sker noget som helst ved, at Folketinget ikke ratificerer i dag, men først gør det til efteråret? Er der noget som helst i denne sag, der begrundes, at det ikke kan vente til efteråret?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jo, men det er jo klarlagt, at der ingen grund er til at gøre det færdigt nu. Der er kun den grund, at et flertal har besluttet sig for, at de vil gøre det færdigt. Der er altså ikke nogen saglig grund. Vi kan vente.

Det, jeg tager ordet for, er for en kommentar til hr. Peter Duetoft, som, synes jeg, fordrejer den problemstilling, at SF i sit betænkningsbidrag skriver, at der kan være et problem i forhold til grundlovens § 20. Det er jo da forsigtigt udtrykt. Det er udtrykt cirka på samme måde, som Hjalte Rasmussen udtrykker sig.

Men det er netop den usikkerhed, som ikke burde få Folketingets flertal til at afvise at føre det tilbage i udvalget. Det er jo den usikkerhed, som burde få Folketingets flertal til at sige: Så tager vi det tilbage i udvalget, og dér tager vi den eneste rigtige beslutning, netop at sige, at den sag kan godt vente til efteråret.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg skal gøre mit til, at vi nu kan få truffet den beslutning her i Folketingssalen, men jeg skylder et par svar.

Det lød, som om jeg var helt sikker på, hvordan svaret fra Justitsministeriet ville blive. Det var skam hypotetisk. Jeg sagde »hvis«. Men det var en af de nuancer, som så let misforstås naturligvis – og med vilje.

Dernæst kan man jo godt undre sig over, at den artikel ikke er blevet fremlagt i Retsudvalget allerede for nogen tid siden, for der må jo være nogen, der har haft den i nogle dage, og vi havde udvalgs møde så sent som i onsdags; vi kunne også have haft udvalgs møde i går. Den kunne være sendt over til skriftlig behandling i Justitsministeriet. Så jeg er lidt undrende over for, at den først dukker op nu, den dag, hvor vi har tredje behandling, for at skabe drama.

Og så lad mig til allersidst sige, at jeg mener bestemt ikke, at de, der siger, at jeg opfordrer til grundlovsbrud ved, at vi stemmer om det nu, har ret. Det er hvert enkelt medlems opgave at stemme efter sin overbevisning, og hvis man føler, at man har det saglige grundlag for det, jamen så er det ens egen vurdering. Det ændrer intet ved, at domstolene efterfølgende kan afprøve, om det var en korrekt beslutning, man traf i Folketinget. Men det er noget helt andet.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg har registreret, at både Dansk Folkeparti og Enhedslisten mener, at denne sag bliver jasket igennem, hastet igennem i Folketinget, og jeg tror også, at SF's gruppeformand kom til at sige det samme: at den her sag var blevet kørt hurtigt over scenen her i Folketinget.

Jeg tror ikke, der er en eneste international konvention, som Danmark har tilsluttet sig, som er blevet så grundigt behandlet ved forespørgsdebatter her i Folketingssalen. Selv helt dernede, hvor vi har talt om gennemførelsesbestemmelserne for konventionen, har vi haft forespørgsdebatter, også her i foråret, helt ned til, hvordan de tekniske forhold er på de såkaldte analysedatabaser, det har vi stået og haft en tre timers debat om for en måneds tid siden her i Folketinget.

Dette er en konvention, hvortil der har været flere års forarbejder, inden Danmark nu ratificerer konventionen. Jeg tror ikke, hr. Steen Gade og andre er i stand til at trække en eneste international konvention frem, der har optaget Folketingets tid mere end det – af gode grunde, for det er en stor beslutning, men det er til gengæld også en beslutning, der har været drøftet meget.

Selve konventionen om Europol er jo af 26. juli 1995, og protokollen om de præjudicielle fortolkninger er fra 23. juni 1996 i den form, som Danmark nu tilslutter sig. Det er altså konventioner, som man har kendt også i de juridiske kredse på vore læreanstalter i ganske betydelig lang tid, og som man kunne have kommet med bidrag til den offentlige debat om.

Jeg har selvfølgelig også registreret som hr. Bjørn Elmquist, at først i går, efter jeg selv tog initiativet, fik jeg tilsendt artiklen, den ikke offentliggjorte artikel fra hr. Hjalte Rasmussen. Jeg har haft lejlighed til at gå den igennem, og det har de forfatningsretlige eksperter i Justitsministeriet også.

Det, vi må sige, er, at den fortolkning, som hr. Hjalte Rasmussen lægger til grund, er den, som han kalder den moderne teori om § 20. Hvis man holder sig strikte til den almindelige bestemmelse, § 20, dens forarbejder, den forfatningsretlige litteratur, der er kendt, og den hidtidige praksis på feltet, ja, så er der ingen tvivl i Justitsministeriet om, at den præjudicielle fortolkning ikke er et § 20-spørgsmål i grundlovens forstand.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Så vidt jeg hørte, svarede justitsministeren ikke på mit spørgsmål, men talte om en hel masse andet, talte om, at Europolkonventionen generelt har været grundigt behandlet. Det troede jeg, efter formandens formaning, var noget, vi skulle snakke om under næste punkt.

Men jeg må sige til justitsministeren, at det, jeg spurgte om, har justitsministeren ikke svaret på, nemlig: Er der noget som helst i situationen, som gør, at der ikke er tid til en fornyet udvalgsbehandling af det her spørgsmål? Er der noget pres, der gør, at Danmark er det sidste land, der skal ratificere konventionen, og så kan den træde i kraft? Eller er det ikke sådan, hr. justitsminister, at det kun er England, der har ratificeret denne konvention, og at samtlige andre lande ikke har ratificeret den endnu, og at den først kan træde i kraft, når samtlige lande har ratificeret den? Hvorfor så alt det hastværk?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Justitsministeren oplyser nu, at han har haft lejlighed til at gå Hjalte Rasmussens analyse igennem. Resultatet af det arbejde, man har lavet i Justitsministeriet, skal altså åbenbart ikke ligge

til grund for den afgørelse, som Folketingets medlemmer skal træffe i den her sag. Det skal holdes i Justitsministeriet.

Så må man jo se, om det slipper ud bagefter, hvad det er for overvejelser, man dér har haft. De tåler i hvert fald åbenbart ikke at blive fremlagt for Folketinget og offentligheden, inden der træffes en beslutning. De tåler åbenbart kun at blive liggende ovre i Justitsministeriets Lovafdeling.

Jeg synes ærlig talt, at justitsministerens oplysning om, at man har gennemgået Hjalte Rasmussens argumentation, faktisk burde støtte mit forslag om, at man sender sagen tilbage til udvalgsbehandling, for det har jo åbenbart i Justitsministeriet været opfattet som et problem af en sådan rækkevidde, at man var nødsaget til at sætte sig ned og gennemgå tingene. Men offentligheden og Folketinget skal altså ikke have kendskab til, hvad man dér har analyseret.

Hermed sluttede forhandlingen om forslaget om standsning af lovforslagets behandling og henvisning til fornyet udvalgsbehandling.

Afstemning

Forslaget om, at behandlingen af lovforslaget standses, og at det henvises til fornyet udvalgsbehandling (af Keld Albrechtsen (EL)), forkastedes, idet 24 stemte for, 91 imod.

Anden næstformand (Henning Grove):

Vi genoptager herefter forhandlingen om lovforslaget.

Forhandling

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har vi haft en debat om, hvorvidt vi skulle have fornyet udvalgsbehandling, og det kunne vi ikke få. Nu skal vi så have en afstemning om, hvorvidt Folketinget skal tiltræde Europolkonventionen i sit hele, om vi skal vedtage, at Danmark skal tilslutte sig det, som helt givet vil udvikle sig til langt mere end det, det er i dag, nemlig forløberen for et egentligt EU-politi i Europa, et europæisk FBI, som vi ikke har den samme kontrol med, som vi har med de danske myndigheder.

Der er en mængde problemstillinger, som har været diskuteret under behandlingen, og der er også en mængde problemstillinger, som vi nu altså ikke får lejlighed til at grave dybere i her, inden Folketinget endeligt vedtager Europolkonventionen – desværre.

De spørgsmål, som har været diskuteret mest her på det seneste, og som vi nu ikke får lejlighed til at få endeligt afklaret under en fornyet udvalgsbehandling, er de ting, som også Hjalte Rasmussen, juraprofessor ved Københavns Universitet, gør gældende i det notat, han har lavet, og som er kommet frem i dagspressen, og som jeg også kan forstå justitsministeren er kommet i besiddelse af.

Det er særligt spørgsmålet om den protokol, som knytter sig til Europolkonventionen, og som giver EF-Domstolen præjudiciel kompetence, altså fortolkningsret, i forbindelse med Europolkonventionen.

Det vil stå klart også i de kommende dage, og også når Hjalte Rasmussens notat bliver endeligt offentliggjort, at der her er en problemstilling, som Folketingets medlemmer – de, som trykker på den grønne knap om lidt – ikke har gjort sig helt bevidst, nemlig en problemstilling, som betyder, at den danske grundlov bliver overtrådt, fordi vi ikke i dag ratificerer efter den rigtige paragraf i grundloven.

Hvis man havde ratificeret efter den rigtige paragraf i grundloven, ville det nemlig have betydet, at der i dag skulle have været fem sjettedeles flertal for at vedtage loven. Det er der jo ikke, og det er også derfor, man ikke vedtager Europolkonventionen efter den rigtige bestemmelse.

Mit gæt er, og Dansk Folkepartis gæt er, at havde der været fem sjettedeles flertal i Folketinget, som ønskede at ratificere Europolkonventionen, havde man nok accepteret indvendingerne, og så havde man nok gjort det efter den grundlovsbestemmelse.

Det gør man ikke nu, for man ved, at alternativet til at vedtage med almindeligt flertal herinde ville i så fald være, hvis man respekterede de indvendinger, der er kommet, saglige indvendinger, at man efterfølgende skulle have en folkeafstemning om Europolkonventionen. Og der er nok ingen tvivl om, at hvis Europolkonventionen kom til folkeafstemning, ville den falde med et brag. Det er min vurdering, at den ville falde med et brag. Jeg tror ikke på, at den danske befolkning står bag folketingsflertallet for at ratificere Europolkonventionen.

Det kan vi ikke gøre så meget ved nu. Det, vi kan gøre, er, at vi efter behandlingen i dag kan konstatere, at et flertal herinde i huset er fuldstændig ligeglade med de saglige indvendinger, der er kommet. Man haster en konvention igennem uden sagligt belæg for at haste den igennem. Det er tidligere kommet frem, også i de manglende svar fra justitsministeren her i dag, at der ikke er et eneste argument for at vedtage denne konvention i dag og ikke vente til efteråret.

Danmark er faktisk et af de lande, der ønsker at ligge med førertrøjen på iblandt lande, som ratificerer denne konvention, en konvention, som først træder i kraft, når samtlige lande har ratificeret den, hvorfor det jo ikke ville betyde noget som helst, om Danmark først ratificerede til efteråret og så fik de her ting behandlet på plads først.

Men indvendingerne er blevet fejlet af bordet, også her i dag, og det betyder altså, at der ser ud til at være almindeligt flertal for at vedtage denne konvention.

Der kommer helt givet et efterspil til det her. Jeg er overbevist om, at der vil være personer i landet, som vil føle sig krænket over denne måde at vedtage Europolkonventionen på, og de personer vil naturligvis ikke stiltiende acceptere det, der er sket. De vil naturligvis gå videre med spørgsmålet.

Jeg tror, at det var hr. Bjørn Elmquist, der også nævnte, at muligheden for disse folk naturligvis er at få en domstolsprøvelse af rigtigheden af det, folketingsflertallet har gjort.

Her har justitsministeren forsøgt at afvæbne debatten med at sige, at Hjalte Rasmussens indvendinger bygger på en moderne retsteori. Javel, men bemærk lige venligst, at den grundlovssag, der verserer ved Østre Landsret nu, senere ved Højesteret, er den første grundlovssag, hvor vi får belyst EU's forhold i forhold til den danske grundlov. Det vil sige, at det først er nu, vi får domstolene på banen i en vurdering af, hvordan grundlovens bestemmelser skal fortolkes i forhold til EU-samarbejdet.

Derfor er det Dansk Folkepartis opfattelse, at Hjalte Rasmussens indvendinger og hans retsteori kan være langt bedre, kan være en mere saglig vurdering, en mere rigtig vurdering end den, Justitsministeriet indtil nu har lagt til grund med sin gamle retsteori.

Der er jo ikke noget nyt i, at Justitsministeriet mener det, Justitsministeriet mener. Intet nyt. Nej, det nye er, hvad denne grundlovssag ender

med, og det er jo også det, der vil være en af retningspilene for, hvad en eventuel grundlovssag i spørgsmålet om Europolkonventionen vil ende med.

Dansk Folkeparti indstiller naturligvis Europolkonventionen til forkastelse her i dag, og vi håber til det sidste, at der er folketingsmedlemmer blandt det, der indtil nu tegner til at være flertallet, der vil besinde sig og acceptere, at dette er ikke en værdig måde for det danske folkestyre at vedtage Europolkonventionen på, og så forkaste den danske ratifikation af Europolkonventionen her om lidt, når vi skal trykke på knapperne.

Steen Gade (SF):

For SF er der flere grunde til, at vi afviser dette forslag og stemmer nej. Den overvejende begrundelse er jo, at vi ikke mener, at dette skal vedtages, inden regeringskonferencen er afsluttet. Det ser vi ingen grund til.

Regeringskonferencen kommer jo også til at have med koblingen til Europol at gøre, og det er ikke rimeligt, at vi vedtager det her og nu, især når der er nogle diskussioner, som vi mener der fortsat skal føres.

Så ser vi en række problemer omkring oplysningerne i de databaser, som bliver stillet til rådighed for Europol, og yderligere er den diskussion, som vi har haft for lidt siden, knyttet til fortolkningen af grundlovens § 20.

Vi har ikke sagt, at vi ved, hvordan situationen er. Men vi synes, at det flertal, der tegner sig, er for skræmmende. Når der med rette er indvendinger – vi har selv fremført dem, nu bliver de støttet af Hjalte Rasmussen – mener vi, at der var rimelighed i at udsætte denne beslutning.

Jeg vil kun knytte den ene kommentar til også, at det ikke indgår i SF's argumenter, at det her bliver en overstatslig politik. Det gør det jo ikke, og så er det også noget sludder at sige det. Det er en mellemstatslig konstruktion, så det er ikke SF's argument.

SF's argument går på indholdet: at vi ikke bør haste det igennem inden regeringskonferencen, og at det her Folketing faktisk egentlig burde tænke sig lidt grundigere om vedrørende fortolkningen af grundlovens § 20 i lyset af den retssag, som vi alle kender i forvejen.

Tom Behnke (FP):

Ved førstebehandlingen af lovforslaget om at implementere Europolkonventionen var jeg på vegne af Fremskridtspartiet meget positiv over

for forslaget. Vi syntes i Fremskridtspartiet, at det er vigtigt, at vi gør, hvad vi kan, for at bekæmpe den internationale og grænseoverskridende kriminalitet, og derfor var vi meget positive over for forslaget, som det forelå.

Der er imidlertid kommet nogle ting op undervejs i behandlingen af dette forslag, som gør, at vi nu har vendt. Fremskridtspartiet stemmer imod forslaget, for det første fordi der nu er sået berettiget stærk tvivl om, hvorvidt grundloven er overholdt eller den ikke er overholdt eller den er tilsidesat.

For det andet er EU-ministrene allerede på nuværende tidspunkt blevet enige om, at dette EU-politi skal have operative beføjelser i de enkelte medlemslande. Fremtiden bliver alt andet lige – for sådan er der mange af de store, der synes det skal være – at vi i Europa, i EU og dermed også i Danmark skal have et egentligt EU-politi, et forbundspoliti, som man kender det fra USA. Tankerne er allerede lagt frem, kuglerne er støbt, det er kun et spørgsmål om tid, hvornår de bliver skudt af.

Forslaget om at gøre noget i forhold til at bekæmpe den internationale kriminalitet er godt, men når vi om et øjeblik stemmer om forslaget her, stemmer man ikke kun om forslaget, som det foreligger. Det, man også stemmer for, er en proces, der bliver sat i gang. Man siger ja til en proces, der vil føre frem til, at Danmark uden at have nogen former for indflydelse på det kommer til at gå med til, at vi får et egentligt EU-forbundspoliti.

Jeg synes, det er interessant under debatten her i dag, specielt debatten, vi havde om proceduren for forslaget, at hr. Bjørn Elmquist direkte udtalte, at det dér med grundloven var lige meget, bare der var et flertal; så kunne man i øvrigt gøre, hvad man ville.

Det er interessant set i forhold til, hvad det er for et forslag, vi her står og behandler. Og det er interessant set i forhold til, hvilke motiver der ligger til, at man vil stemme for forslaget og proceduren omkring det.

Vi kan i Fremskridtspartiet under ingen omstændigheder være med til forslaget, fordi det ikke kun er forslaget, man kommer til at sige ja til. De, der stemmer for forslaget, vil sige ja til en proces, der bliver sat i gang, en proces, som Danmark reelt ingen indflydelse får på.

Bjørn Elmquist (RV):

Denne sidste uhyrlige påstand fra hr. Tom Behnkes side skal jeg ikke kommentere nærmere.

re. Den mener jeg taler helt for sig selv og falder til jorden med et brag, som må høres også ind i hans partis rækker.

Men jeg vil gøre en bemærkning om det responsum eller den artikel, vi lige har talt om for lidt siden. Der var nogen, der sagde – jeg tror, det var hr. Keld Albrechtsen – at nu ville det jo så blive skjult bag Justitsministeriets tykke mure, når vi ikke fik afbrydelse af forhandlingerne og fik sagen i Retsudvalget igen.

Det må jeg dementere på det kraftigste. Der er i nattens løb i udvalget stillet et spørgsmål i almindelighed om dette, og vi vil i løbet af ganske kort tid i Retsudvalget naturligvis få Justitsministeriets vurdering af responsummet. Og det vil så også på den måde kunne tilflyde offentligheden. Så den myte vil ikke fortsat kunne eksistere, hvis den overhovedet eksisterer.

Så må jeg også fortsætte min undren fra før over, at sagen ikke er blevet rejst noget tidligere, for man kan af denne artikel eller dette responsum, eller hvad det nu er, se, at det er dateret den 13. maj, og vi skriver i dag den 30. maj. Jeg kan undre mig meget over, at en professor, dr.jur., som bestemt skal tages seriøst og vurderes sagligt, nødig politisk, ikke sørger for at lade sådan noget arbejde, som han har udført, tilflyde Retsudvalget, tilflyde Folketinget, al den stund han ved, at vi sidder og drøfter Europolarificeringen. Jeg synes ikke, det viser særlig stor ansvarsfølelse.

Det er muligt, at der kan være nogle copy-rightproblemer i det, det kan jeg så ikke tage stilling til. Hvis det er et bestillingsarbejde eller noget, han har fået penge for af nogle andre for at aflevere, og de har forbeholdt sig den eksklusive ret til at anvende det, kan det selvfølgelig lægge nogle juridiske hindringer i vejen for, at vi har fået det i Folketinget.

Men det er nu også en ting, som jeg godt vil prøve at komme lidt videre med, for der er da ingen tvivl om, at det at smække et sådant responsum på bordet kunne være en del af en taktik. Jeg siger ikke, at det var en del af hr. Keld Albrechtsens taktik eller nogen af de andres, vi har hørt her fra talerstolen i dag, for så ville vi jo få et frygteligt slagsmål og et frygteligt skænderi, og den form for polemisering er mig også fremmed. Men jeg kan da alligevel ud fra et sagligt synspunkt beklage, at vi ikke har fået tilsendt det så hurtigt, som der var nogen, der var færdige med at gøre sig den slags tanker. Så havde vi haft den tid, som jeg forstod at hr. Albrechtsen og hr. Thulesen Dahl og hr. Behnke

og alle dem, der har været på talerstolen, efterlyste.

Frank Dahlgaard (KF):

Det er aldrig sjovt at stemme imod sit parti eller sin folketingsgruppe, men det er heller ikke sjovt at stemme imod sin overbevisning og slet ikke på områder, der er kerneområder for én selv, sådan som denne sag, EU, dansk selvstændighed, er for mig.

Derfor vil jeg sige, at jeg ikke kan stemme for lovforslag nr. L 179 omkring Europol, dels fordi der altså er rejst tvivl fra kompetent juridisk, uafhængig, respektabel side om det grundlovsmedholdelige i det her, og dels fordi Europolarbejdet sammen med Schengenkonventionen peger i en retning, som gør mig dybt bekymret.

Derfor – hvis jeg med formandens tilladelse også samtidig må tilkendegive min holdning over for de øvrige tre forslag på dagsordenen, så slipper jeg for at komme op hele tiden – må jeg sige, at jeg stemmer imod lovforslag nr. L 179, jeg stemmer hverken for eller imod beslutningsforslag nr. B 97, jeg stemmer imod lovforslag nr. L 221 om Schengenkonventionen og stemmer imod lovforslag nr. L 222 også om Schengenkonventionen.

Det gør jeg, fordi jeg mener, at det er farligt at fjerne den synlige danske landegrænse. Ikke mindst i en tid med store flygtningestrømme og store indvandrerstrømme er det vigtigt, at der er en landegrænse med en person- og paskontrol. Det har også en præventiv virkning.

Jeg gør det også, fordi der er uklarhed med hensyn til, hvordan regeringskonferencen vil udvikle sig. Vi har måske svaret om 3, 4 uger. Der er uklarhed omkring den nordiske pasunion, hvorvidt den kan bevares eller ej.

Omkring lovforslag nr. L 221 er der også rejst anfægtelser med hensyn til, om det er grundlovsmedholdeligt, at tysk politi kan operere på dansk landområde. Der er jo ikke tale om at overgive beføjelser til overnationale myndigheder, men til et andet lands myndigheder. Det åbner grundloven efter min mening ikke mulighed for, og det bør den heller ikke gøre. Også derfor er jeg imod.

Så vil jeg sige, at jeg er bekendt med, der er kommet en appel fra 12 borgere repræsenterende et bredt udsnit af den danske befolkning politisk set, som beder Folketinget om at udskyde denne sag, til der er kommet en afklaring bl.a. i kraft af regeringskonferencen. Derfor tilslutter jeg mig fuldstændig disse argumenter,

der er i den appel, og vil derfor stemme imod – og desværre imod mit parti.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, man skal lægge mærke til en bestemt ting i den her sag, nemlig at efterhånden som tiden er gået og behandlingen har fundet sted, har stadig flere ændret deres holdning og lagt til grund, at der her er tale om en sådan tvivl om grundlovsspørgsmålet, plus at her er tale om en sådan ubegrundet hastebehandling, at det ikke er forsvarligt at godkende det.

Det, hr. Kim Behnke fremførte, er jo korrekt. Fremskridtspartiet var oprindelig positivt stemt over for dette her, og Fremskridtspartiet er gået ind og har sagligt kigget på de ting, som lå i sagen. Nu ser vi, at hr. Frank Dahlgaard også seriøst har kigget på, hvad det er for problemer, der er. Jeg er overbevist om, at hvis flertallet havde indrømmet os andre mulighed for at få en ordentlig demokratisk, gennemgribende udvalgsbehandling og diskussion af alle de problemer, der var i denne sag, ville endnu flere også af Folketingets øvrige medlemmer være blevet overbevist.

Jeg synes, det er trist også ud fra en demokratisk betragtning, for konklusionen på det bliver nu, at en række borgere så vil være nødsaget til at danne komiteer med henblik på at rejse et sådant spørgsmål om grundloven ved domstolene.

Jeg synes, flertallet i Folketinget burde have lært så meget af den retssag, som verserer, om forholdet mellem grundloven og Maastricht-Traktaten, at man ikke ville kaste sig ud i en tilsvarende situation uden dog i det mindste at have undersøgt sagen fuldstændig til bunds.

Derfor synes jeg også, det er et nederlag for demokratiet og for flertallet i Folketinget i dag, at man griber til en sådan beslutning på et så mangelfuldt grundlag. Det vil i hvert fald ikke gavne Folketingets anseelse i befolkningen, at man behandler sagerne på den måde. Det er snarere tværtimod noget, som vil styrke parlamentsleden, og det skal jeg afgjort beklage.

Så vil jeg blot til slut sige for god ordens skyld, at vi i Retsudvalget har rejst en lang, lang række spørgsmål. På det seneste kom der også i Europaudvalget en række uafklarede spørgsmål op, f.eks. det forhold, at medarbejdere ved Europol vil have en immunitet, der svarer til diplomaters, med det resultat, at de ikke kan retsforfølges, hvis de begår lovovertrædelser i forbindelse med deres embede som politifolk i

et kommende forbundspoliti. Vi får et politi med en tilhørende politisk efterretningstjeneste, hvor medarbejderne ikke kan straffes, hvis de begår ulovligheder. De kan ganske vist straffes, hvis direktøren for Europol beslutter det, men det er Europol selv, der afgør, om ansatte ved Europol kan retsforfølges.

Men det er blot et af problemerne. Der er så mange andre. Vi har påpeget dem, flertallet har nægtet at tage dem alvorligt, og derfor må man desværre konstatere, at det ikke er nogen god dag for dansk folkestyre.

Bertel Haarder (V):

I februar 1864 viste det sig, at Dannevirke ikke var egnet til at beskytte og værne Danmark. Tilsvarende har det vist sig i vor tid, at traditionel grænsekontrol ikke virker hverken over for illegale flygtninge eller over for narkokriminalitet. Det eneste, der virker, er et internationalt samarbejde over grænserne om kriminalitetsbekæmpelse.

Derfor er det meningsløst at sige som hr. Frank Dahlggaard, at der er noget præventivt eller noget, der beskytter Danmark, i den traditionelle grænsekontrol, i toldere, der står og roder i kufferterne efter vin og spiritus, i betjente, der står og bladrer i pas, som er meget lette at forfalske.

Det er ikke et værn, som er realistisk. Det er et samarbejde mellem kriminalpolitiet i de forskellige lande, der skal til, og ingen har foreslået, at det skal være et europæisk FBI. Hvad skulle franske eller spanske betjente dog kunne udrette i Danmark? Det er ikke det, det drejer sig om. Det er et samarbejde over grænserne, og dette samarbejde trænger vi i den grad til. Jeg vil rose regeringen for, at vi får disse konventioner ratificeret her før sommeren, og var det ikke tilfældet, ville jeg have kritiseret regeringen for det.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Til hr. Bertel Haarder: Det er selvfølgelig fuldstændig rigtigt, at der er behov for internationalt samarbejde, men det betyder jo ikke, at man skal gå ind for et hvilket som helst internationalt samarbejde.

Derfor må jeg spørge Venstre: Støtter Venstre, at Europolbetjente fremover kan begå en hvilken som helst forbrydelse i Europa uden at blive straffet for det, medmindre direktøren for Europol ønsker, det skal ske?

Er det virkelig Venstres retssikkerhedsreform, vi ser udmøntet konkret her, at vi får ansatte i Europa, som ikke kan retsforfølges for de forbrydelser, de begår i de enkelte lande, men kun kan retsforfølges, hvis en Europolchef accepterer det? Jeg synes, Venstre skal forstå, at internationalt samarbejde er godt, men at ikke et hvilket som helst internationalt samarbejde er det.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlggaard (KF):

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at jeg er stærk tilhænger af et internationalt samarbejde og et samarbejde over grænserne på det her område af hensyn til kriminalitetsbekæmpelsen og til at styre flygtninge- og indvandrerpolitikken.

Men det ene udelukker jo ikke det andet. Jeg er bekymret for det, der ligger i Schengensamarbejdet, at den synlige landegrænse skal forsvinde, og at grænsekontrollen, paskontrollen, personkontrollen på grænsen forsvinder. Det kan sagtens opretholdes på den fornuftige og stilfærdige måde, vi har det i dag, og så laver man de yderligere tiltag på en mellemstatslig basis. Sådan er det.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Man kan ransage folk, så meget man vil ved grænsen, hvis man har nogen som helst begrundelse for at gøre det.

Til hr. Søren Søndergaard: Mig bekendt gælder der samme regler for ansatte i Europol, som der gør for ansatte i alle andre europæiske institutioner.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Meget er sagt i denne sag både ved første, anden og også her ved tredje behandling.

Jeg er nødt til at sige til hr. Albrechtsen, at hr. Albrechtsen taler mod bedre vidende. Hr. Albrechtsen ved godt, at beskrivelsen af immunitetsbestemmelserne for Europolansatte simpelt hen ikke er rigtig.

Så sent som i fredags havde jeg jo lejlighed til over for hr. Keld Albrechtsen og det samlede Europaudvalg at beskrive, hvordan immunitetsbestemmelserne er. Hvert eneste medlemsland kan bringe immunitetsspørgsmål op i Ministerrådet, hvis et medlemsland er utilfreds med håndteringen af immunitetsbestemmelserne hos direktøren.

Alle spørgsmål vedrørende immunitet for den enkelte medarbejder kan bringes op i Ministerrådet til afgørelse. Derfor taler hr. Albrechtsen mod bedre vidende. Hr. Albrechtsen skyer intet middel for at nå sit mål, nemlig at så tvivl i den danske befolkning. Det lader sig heldigvis ikke gøre her i Folketinget, for så vidt angår de meget strenge sikkerhedsbestemmelser for Europol, og det ved hr. Albrechtsen. Hr. Albrechtsen ved også, at når det drejer sig om analysedatabaserne, har Det Danske Registertilsyn for det første udtalt sig om de generelle beskyttelsesbestemmelser, og for det andet sidder det også med i den kontrolinstans, der skal have forelagt hvert eneste registerafskrift, som skal bruges til at efterforske grov international kriminalitet.

Hr. Albrechtsen, hr. Thulesen Dahl og for den sags skyld hr. Behnke vil meget nødtigt tale om indholdet i det her. De ønsker blot at skabe forvirring om spørgsmålet. Det her drejer sig om et internationalt, mellemstatsligt samarbejde, der bygger på, at dansk politi i samarbejde med politimyndighederne i de andre lande skal have mulighed for at have nogle fælles ressourcer at kunne trække på i opklaringen af grov international kriminalitet: narkohandel, ulovlig handel med nukleart og radioaktivt materiale, organiseret illegal indvandring, menneskesmugling, menneskehandel og ulovlig handel med stjalne køretøjer.

Der er vel ingen i den danske befolkning, der er uenig i, at når der er tale om den grove form for grænseoverskridende kriminalitet, har dansk politi brug for at kunne trække på viden og oplysninger fra andre lande, fordi kriminaliteten er grænseoverskridende, og fordi det fremmede politi kan sidde med oplysninger, som det er vigtigt at samle i en fælles pulje.

Jeg er så til gengæld enig i, at når man laver den slags oplysningspuljer, er det vigtigt, at der er et balancepunkt mellem på den ene side en effektiv efterforskning og på den anden side en beskyttelse af personfølsomme oplysninger.

De forhold har vi taget hånd om. I hele forhandlingsforløbet om Europolkonventionens ratifikation har Danmark været optaget af bestemmelserne om beskyttelse af den enkelte borger, og vi er i høj grad blevet imødekommet.

Hr. Steen Gade appellerede til, at vi burde udskyde den sag, ikke fordi SF var imod, men fordi SF gerne ville have regeringskonferencen overstået først. Hr. Steen Gade ved, at spørgsmålet om Europol overhovedet ikke er rejst

under den igangværende regeringskonference. Der er mange andre spørgsmål, der er rejst, som knytter sig til tredje søjle i EU-samarbejdet, men der er ikke rejst spørgsmål om Europol, hverken om søjlespring eller noget andet.

Der er altså enighed ved regeringskonferencen om, at Europol fortsætter som et mellemstatsligt samarbejde under tredje søjle. Jeg kan godt forstå, at hr. Steen Gade hellere vil tale med sidemanden derne end at høre efter, hvilket svar der bliver givet på det spørgsmål. Der er ingen, der har rejst det spørgsmål, og derfor kan vi trygt i dag stemme for en ratifikation i Danmark af Europolkonventionen.

Så til professor Hjalte Rasmussens artikel. Jeg er glad for, at jeg i går fik tilsendt den artikel, ikke af professor dr.jur. Hjalte Rasmussen, nej, det var ikke meningen, at jeg skulle være i besiddelse af den artikel forud for tredje behandling. Jeg har fået den tilsendt af Kammeradvokaten, fordi Kammeradvokaten altså fører den igangværende såkaldte grundlovssag for staten. Her er professor Hjalte Rasmussens artikel af 13. maj i år et bilag til sagen, og derfor har Kammeradvokaten kunnet sende den til Justitsministeriet. Det er den eneste grund til, at jeg var i stand til at kunne give en grundlovsmæssig vurdering af professor Hjalte Rasmussens artikel. Jeg kan forstå, at der er andre medlemmer, der har haft den artikel før, og det ville have været rart at have fået den tilsendt, sådan at vi kunne have haft det skriftlige materiale, når hr. Albrechtsen lægger så afgørende vægt på at få et skriftligt materiale fra Justitsministeriet.

Det kunne han selv have bidraget til ved at have rejst spørgsmålet noget tidligere og ikke først meget sent i går ved, at vi under alm. del fik oversendt et spørgsmål om kommentering af professor Hjalte Rasmussens artikel, uden at artiklen dog var medsendt som bilag. Den havde vi så heldigvis fået skaffet via Kammeradvokaten.

Men jeg kan bekræfte over for hr. Bjørn Elmquist, at vi vil bestræbe os på meget hurtigt at kunne lave en skriftlig vurdering af professor Hjalte Rasmussens artikel, så der heller ikke i denne sag er nogen myter tilbage efter tredjebehandlingen i dag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har nu tre korte bemærkninger. Først hr. Keld Albrechtsen og derefter Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil blot sige om professor Hjalte Rasmussens papir, at jeg under andenbehandlingen meget stærkt opfordrede justitsministeren og Folketingets flertal til at gå til professor Hjalte Rasmussen for at høre hans synspunkter. Så det har flertallet været opfordret til i lang tid under sagens behandling.

Med hensyn til retsforfølgning af Europolansatte vil jeg blot sige, at det, vi fik at vide i Europaudvalget i fredags, var, at kompetencen til at ophæve immuniteten for Europolansatte er henlagt til Europols direktør, og at han kun kan slæbe en af sine ansatte for retten, såfremt dette kan ske uden at skade Europols interesser.

De to betingelser tilsammen gør, at det i praksis bliver umuligt at retsforfølge en ansat ved Europol. Det er de oplysninger, der fremgår af justitsministerens notat, og jeg ved da ikke, hvad jeg ellers skal henholde mig til. På mødet i fredags var justitsministeren ikke i stand til at forklare sammenhængen i det, men lovede udvalget et notat, som vi ganske vist ikke har fået endnu.

Så jeg må konstatere, at hr. Bertel Haarder har snorksovet i Europaudvalgets møde i fredags.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Kristian Thulesen Dahl og derefter hr. Steen Gade.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, det må være svært for justitsministeren at bortforklare det notat, Justitsministeriet selv har udarbejdet til Europaudvalget. Det fortæller efter min og Dansk Folkepartis opfattelse meget klart proceduren for at ophæve immuniteten. Det fortæller meget klart, at hvis den enkelte medarbejders immunitet skal ophæves, er det direktørens ansvar. Hvis man er utilfreds med direktørens afgørelse, er det Styrelsesrådet, men stadig væk inden for Europol, og hvis man er utilfreds med Styrelsesrådets afgørelse, kommer Ministerrådet ind i billedet. Det er en meget vanskelig proces, og det er meget vanskeligt at forestille sig, at hvis et enkelt land ønsker en efterforskning af en enkelt Europolmedarbejders gøren og laden, at man skulle få det bragt op for Styrelsesrådet og Ministerrådet. Det er en meget svær proces.

Jeg vil gerne spørge justitsministeren: For at understrege det, som justitsministeren synes er

så godt ved den her aftale, nemlig det mellemstatslige element, burde det så ikke være således, at det var det enkelte land, der afgjorde immunitetsspørgsmålet, således at hvis der skulle ske en efterforskning af, hvad en Europolmedarbejder havde gjort eksempelvis i Danmark, burde det naturligvis være de danske myndigheder, der afgjorde spørgsmålet om ophævelse af den pågældende Europolmedarbejders immunitet?

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Steen Gade og derefter hr. Bjørn Elmquist.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil godt sige til justitsministeren: Jeg har ikke på noget tidspunkt sagt, at der blev lagt op til søjlespring eller noget andet i denne sammenhæng. Jeg har bare sagt, at det her er der ingen grund til at tage fat på, før vi har regeringskonferencens resultat til behandling her i Folketinget, for det omhandler jo paragraffer i Traktaten.

Når justitsministeren fejlfortolker mit indlæg, tror jeg, det var, fordi justitsministeren ikke havde hørt efter. Jeg havde tre argumenter for, at SF stemmer imod, og for at SF er imod Europolsamarbejdet, som det foreligger forhandlet færdigt. Det ved justitsministeren fra adskillige debatter her i Folketinget, og derfor synes jeg, det er lidt for dårligt, at justitsministeren skal sige, at SF i virkeligheden var for. SF er imod. Det eneste, jeg har sagt til nogen andre her i salen, er, at det ikke passer, at det er et overstatsligt samarbejde. Det er et mellemstatsligt samarbejde.

Ikke noget med at tage hele hånden, når justitsministeren kun får det yderste af neglen på lillefingeren.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg var også i Europaudvalget og hørte det samme, men man må godt bruge sin sunde fornuft, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen og hr. Kristian Thulesen Dahl. Hvad sker der en Europol-direktør, og hvad sker der med hans immunitet, hvis han undlader at undersøge eller hæve immuniteten for sine medarbejdere? Vil landene mon bare affinde sig med det? Kunne det ikke tænkes, at de ville afskedige ham eller hæve hans immunitet, fordi han jo påtager sig et medansvar? Og hvad med den Europolmedarbejder, der sidder og er ved at undersøge nogle ganske

indviklede og for visse medlemslande ubehagelige sager om svindel med EU-midler? Hvad hvis det pågældende land eller de pågældende myndigheder, der føler, at nu kommer han lidt for nær, kunne hæve hans immunitet og sige: Vorherre bevares, vi har ikke brug for en politimand, som prøver på at deltage i den efterforskning?

Det er altså ikke forbudt at bruge sin sunde fornuft, når man får disse forklaringer. Man kunne i øvrigt også prøve at se, hvordan immunitetssystemer er skruet sammen for andre internationale organisationer. Det er præcis samme model.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 89 stemmer (S, V, KF, RV og CD) mod 23 (SF, FP, EL, DF og Frank Dahlgaard (KF)).

Anden næstformand (Henning Grove):
Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:
20) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 97:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk nej til operative beføjelser i Europol.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Søndergaard (EL).

(Fremsat 18/2 97. Første behandling 18/3 97. Betænkning 20/5 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 22 (SF, FP, EL og DF) stemte for, 89 imod (S,

V, KF, RV og CD); 1 (Frank Dahlgaard (KF)) stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Tredje behandling af lovforslag nr. L 221: Forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen.

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 10/4 97. Første behandling 17/4 97. Betænkning 20/5 97. Anden behandling 22/5 97. Tillægsbetænkning 26/5 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Dagbladet Information har i dag en meget interessant ledende artikel om den sag, som er til behandling her, nemlig dansk tilslutning til Schengenaftalen.

Lederen har overskriften »En halv fridag til Frank« – det er justitsministeren, der omtales – og grunden til den overskrift er følgende slutbemærkning i lederen, som jeg vil tillade mig at citere: »Men en ratifikation af Schengenaftalen i dag er godkendelsen af noget, som ingen kender konsekvenserne af. Og Frank Jensen viser, at for ham er grundloven ensbetydende med en halv fridag hvert år den 5. juni.«

Også i denne sag tyder alt på, at der begås et eklatant grundlovsbrud. Ministerens interne notat, som slap ud til pressen, men som jeg har forstået at Folketinget og offentligheden ikke må få, indeholdt en passage, hvor der står, og nu citerer jeg fra et internt notat, som altså ikke eksisterer her i Folketinget, men som har været offentliggjort, fordi det slap ud. Det er et internt notat fra Justitsministeriet af 13. maj i år: »Det er endnu meget uklart, hvilke retsvirkninger der er knyttet til det foreliggende udkast. En nærmere stillingtagen vil således forudsætte, at en række juridiske og tekniske spørgsmål afklares.«

Man er altså godt klar over, at man virkelig er på tynd is og ikke ved, hvad det er, man begiver sig ind i. Alligevel vil et flertal om et øjeblik vedtage Schengenloven og efter al sandsynlig-